Montessori v kocke

Maria Montessori a jej nový pohľad na dieťa, výchovu, vzdelávanie

Naďa Nováková
MontessoriKids.sk

Čo je Montessori?

… Maria Montessori

- lekárka, antropologička

- vedecká metóda - pozorovanie dieťaťa

- začínala s deťmi v predškolskom veku, neskôr so synom Mariom vypracovala metódu pre školský vek, na sklonku života sa zaoberala vekom od narodenia do troch rokov

- Konštruktívny rytmus života - vývoj človeka od narodenia do 24 rokov

Montessori je…

- celostný prístup

- (na)sledovanie dieťaťa
“Nepozerajte sa na mňa, pozerajte sa na dieťa!”

- učenie cez pohyb

- sloboda so zopovednosťou
“Pomôž mi, aby som to dokázal sám!”

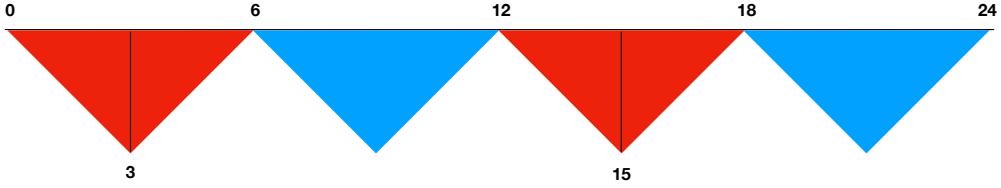
- vnútorná motivácia

- práca s chybou

KONŠTRUKTÍVNY RYTMUS ŽIVOTA

„Vývoj je séria znovuzrodení.“

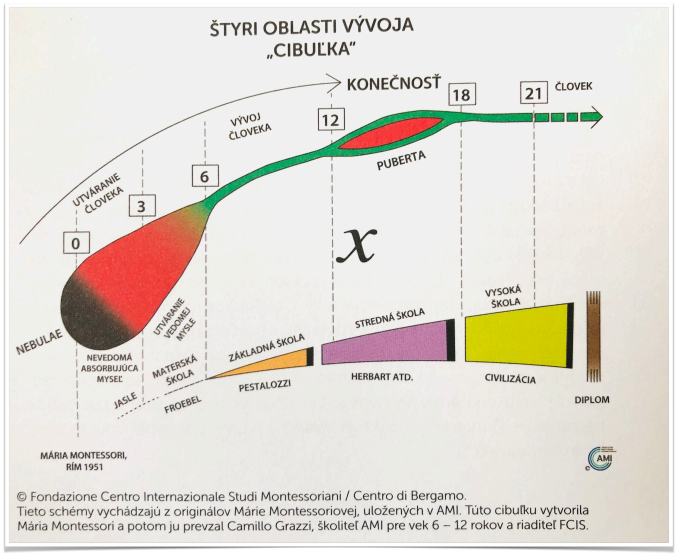

- fyzická samostatnosť
- absorbujúca myseľ
- senzitívne obdobia
- polarizácia pozornosti
- bezpodmienečná láska

- mentálna samostatnosť
- imaginácia
- abstrakcia
- morálka
- sociálne potreby
- kognitívny rozmach

- sociálna samostatnosť
- výrazné fyzické zmeny
- búrlivé emócie
- potreba sebavyjadrenia
- potreba činov
- deti zeme

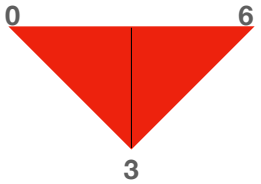
- duchovná a morálna samostatnosť
- intelektuálny rast
- dotvára si hodnoty a smerovanie
- kultúra detstva

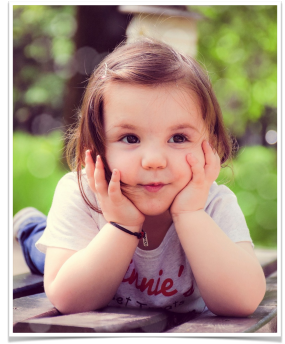
Rané detstvo

“realita”

“Pomôž mi, aby som to urobil sám!”

Výrazný fyzický rast	✓	✓
Absorbujúca myseľ	nevedomá	vedomá
Senzitívne obdobia	✓	✓
Túžba po samostatnosti	fyzicky	prejavy vôle
Polarizácia pozornosti	✓	✓
Potreba bezpodmienečnej lásky	✓	✓
Učenie - pohyb, jazyk, zmysly…	Základy	Cibrenie

HORMÉ

- *Prirodzenou snahou každého dieťaťa je dosiahnutie funkčnej nezávislosti. Táto snaha je vedená vnútornou silou, ktorá dieťa ženie dopredu.*
- *Maria Montessori túto silu nazývala HORMÉ.*

ABSORBUJÚCA MYSEĽ

“Dospelí môžu svoje protredie obdivovať, môžu o ňom premýšľať a môžu si ho uchovať v pamäti. Dieťa ho však absorbuje. Veci okolo seba si len neprehliada, neregistruje zrakom a pamäťou. Vstrebáva ich a buduje si z nich svoju psychiku. Zvnútorňuje v sebe celý okolitý svet tak, ako ho jeho oči vidia a jeho uši počujú.”

ABSORBUJÚCA MYSEĽ

- V tomto období sa deti učia bez úsilia, nasávajú všetko zo svojho prostredia tak ľahko, ako špongia nasáva vodu.
- Moderný termín: plasticita mozgu.
- Je **nevedomá** prvé tri roky, neskôr **vedomá**.
- Je **neselektívna**.

SENZITÍVNE OBDOBIA

- Obdobia zvýšenej vnímavosti, kedy dieťa priťahujú určité aktivity, zatiaľ čo iné úplne ignoruje.
- Súčasná neurológia rozoznáva tzv. Windows of Opportunity, okná príležitosti.
- Hlavné senzitívne obdobia pre tento vek:
  - Pre jazyk.
  - Pre poriadok.
  - Pre rozvoj a zjemňovanie zmyslov.
  - Pre záujem o malé predmety, pre detaily.
  - Pre rozvoj sociálnych vzťahov.
  - Pre pohyb.

POLARIZÁCIA POZORNOSTI

- Potreba koncentrácie je jedna z kľúčových potrieb veku 0-6 rokov.
- Je to stav hlbokého sústredenia, kedy dieťa prestáva vnímať svoje okolie a len veľmi ťažké je ho z neho vyrušiť.
- Dochádza k nej iba vtedy, keď si dieťa samé môže vybrať činnosť, ktorú chce robiť.
- Dospelý ju nevie priamo ovplyvniť, len dobre pripraviť prostredie.

Detstvo

“abstrakcia”

“To nie je fér!”

6 — 12

- Imaginácia
- Abstrakcia
- Morálka
- Sociálne potreby
- Fyzický vývoj kľudnejší
- Kognitívny rozmach
- Mentálna samostatnosť

Cieľom montessori výchovy nie je naplniť dieťa informáciami, ale skôr kultivovať jeho prirodzenú túžbu učiť sa.

Maria Montessori

Dospievanie

"Deti zeme"

12 — 18 — 15

"Čo môžem urobiť?"

- Sociálna samostatnosť
- Búrlivé emócie
- Výrazné fyzické zmeny
- Potreba činov
- Potreba sebavyjadrenia

Dospelosť

"Obyvatelia sveta"

18 — 24

"Kto som?"

- Duchovná a morálna samostatnosť
- Intelektuálny rast,
- Prijatie zodpovednosti
- Dotváranie hodnôt a smerovania
- Kultúra ľudstva (už nie národa alebo skupiny, v ktorej žije)

Spoločné črty…

<u>1. a 3. vývinové obdobie:</u>

∗ výrazný rast a fyzické zmeny
∗ práca rukami
∗ obdobia zrodu - ľudskej bytosti <-> sociálnej bytosti

<u>2. a 4. vývinové obdobie:</u>

∗ konsolidácia a rozvoj všetkého, čo vzniklo v predošlom období
∗ obdobia veľkého potenciálu v kognitívnej oblasti

Všetko má svoj Č A S.

Podporujme naše deti v ich prirodzenom vývoji.

Nežiadajme od ich niečo, na čo ešte nie sú telesne, či mentálne pripravené.

Klasická výchova <———> Montessori výchova

DOSPELÝ

DIEŤA

DIEŤA

DOSPELÝ PROSTREDIE

PRIPRAVENÉ PROSTREDIE

- prostredie priaznivé k vývinovým potrebám dieťaťa
- stimuluje jeho prirodzený záujem a umožňuje mu dostatok pohybu, zaujímavú činnosť spojenú s objavovaním a výskumom
- adekvátne veľkosti, veku dieťaťa
- uspokojuje detskú potrebu pohybu a činnosti
- je esteticky krásne a príťažlivé

PRIPRAVENÉ PROSTREDIE

PRIPRAVENÝ DOSPELÝ

- -> Pozoruje dieťa.
- -> Snaží sa porozumieť jeho potrebám.
- -> Uspôsobuje prostredie tak, aby zodpovedalo detským potrebám.
- -> Je empatický a chápavý.
- -> Neruší detskú koncentráciu, vie počkať.
- -> Ide príkladom.

Montessori rodič

1. (Na-)Sleduje dieťa.
2. Určuje hranice.
3. Pripravuje prostredie.
4. Vie, že dieťa sa najlepšie učí vtedy, keď samé spoznáva svet.
5. Vie, kedy pomôcť a kedy zbytočne nezasahovať.
6. Nepoužíva tresty, pokarhania, ani klamstvá na to, aby niečo dosiahol.
7. Nepreháňa to s chválením, a sústredí sa na vyzdvihnutie samotného úsilia, nie výsledku.
8. Nepoužíva iróniu ani výsmech.
9. Má pochopenie pre silné emócie ako hnev a smútok.
10. Netrvá na slušnom správaní, ale ide príkladom.

Celý článok nájdete tu:

https://montessorikids.sk/montessori-rodic/

Cieľom výchovy a vzdelávania je POMOCŤ ČLOVEKU POZNAŤ:

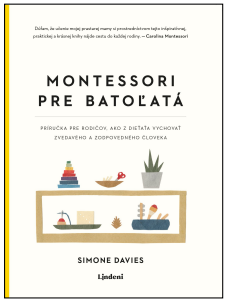
- Kto je.
- Čo potrebuje pre svoj jedinečný rast a rozvoj.
- Ako tvorivo naplniť svoj život tak, aby bol v súlade s jeho vnútorným obsahom a zároveň v harmónii s okolitým svetom.

Odporúčaná literatúra

https://montessorikids.sk/montessori-knihy-pre-rodicov-i/

https://montessorikids.sk/montessori-knihy-pre-rodicov-ii/

Čo NIE JE montessori?...

